

2010-09-19 klo 18.00

Siionin virsi -seurat Järvenpään vanhan kirkon salissa.

En tiedä miksi olen täällä. Siitä on ikuisuus, ehkä noin 40 vuotta , kun olin viimeksi körttiseuroissa. En tiedä, mitä minulta odotetaan. Sanottiin, "hartauspuhe", mutta voin puhua vapaasti siitä, mikä on minua lähellä. Ehkä olen täällä nimeni takia. Pappisetäni Erkki Kurki-Suonio ja lääkäri-isäni Ensio olivat tunnettuja hengellisiä puhujia, pyhiä ja ankaria miehiä, jolla oli Jumala sana hallussaan. Ainakin setäni Erkki on ollut tässäkin salissa puhumassa nimenomaan körttiseuroissa. Jos minuun tällä perusteella on kohdistettu odotuksia, ne ovat perusteettomia. Minussa omena on pudonnut kauaksi puusta tai heitetty sivuun. Nuo molemmat hengen järkäleet ovat tuominneet minut ankarasti elämänvaiheitteni takia. Niin että mitäpä minulla voisi olla sanomista täällä.

Olen joskus pitänyt itseäni fyysikkona. Nyt olen enää vain syntinen ihminen, jonka ainoa toivo on Jumalan armossa Jeesuksen Kristuksen tähden. Minulla on saastaiset huulet, eikä enkeli ole niitä käynyt koskettamassa hehkuvalla hiilellä, että minulla voisi olla jotakin sanottavaa Jumalalta, niin kuin nyt pitäisi olla.

Elämässäni oli aika, jolloin kuvittelin, että minulla voisi fyysikkonakin olla jotakin sanottavaa. Muistoksi niistä ajoista olen kotisivuilleni tallentanut joukon vanhoja kirjoituksia tiedon ja uskon, tieteen ja kristinuskon suhteesta. Sellaisia kysymyksiähän fyysikon tavallisesti oletetaan käsittelevän. Mutta niistäkin on kaikki mahdollinen jo sanottu moneen kertaan.

Me elämme pelottavaa aikaa. Yhä selvemmäksi käy, ettei meillä ole **"taistelu lihaa ja verta vastaan vaan pahuuden henkivaltoja vastaan taivaan avaruuksissa"**. Niiden valta näyttää murskaavalta. Ne ovat ottaneet tieteen nimen aseekseen. Ne julistavat tieteelliseksi väittämänsä maailmankatsomusta, jossa ei ole Jumalalle sijaa. Jumalaa ei tarvita, Jumalaa ei ole. Kaikki pyhä vedetään lokaan ja häpäistään. Kilpaillaan siitä, kuka osaisi hienoimmin rienata uskoa Kristukseen. Elämme aikaa, jolloin todellakin **"häpeäänsä he pitävät kunnianaan"** ja mitä suurempi häpeä sitä suuremman kunnian he ottavat siitä itselleen.

Mutta mitä tekemistä tällä on tieteen kanssa? En ymmärrä, miten voisin tieteen nimissä sulkea silmäni Jumalan työltä maailmassa, luonnossa, ihmiskunnan kohtaloissa ja omassa elämässäni. **"Hänessä me elämme ja olemme."** Olemassaoloniko minun pitäisi kieltää?

En toisaalta myöskään ymmärrä, miksi minun pitäisi uskon nimissä kieltää tiede. On kirjoitettu hyvin perusteltuja tutkimuksia siitä, miksi tiede on noussut kukoistukseensa nimenomaan kristinuskon vaikutuspiirissä. Tiedekin etsii totuutta – sanotaan – , oikeata tietoa ja ymmärrystä. Olen työssäni paljon tutkinut fyysikaalisen tiedon perusteita, sitä mihin ne käsitteet ja teoriat perustuvat, jolla fysiikka kuvaa luontoa. Sillä tavalla fysiikasta on tullut minulle ensisijaisesti oppia siitä, mitä voidaan tietää. Olen oppinut, että tieteen tunnuslauseeksi sopii hyvin Paavalin sana **"Jos joku luulee jotakin tietävänsä, ei hän vielä tiedä niin kuin tietää tulee."**

Tieteen kieltämistä uskonnon nimissä on perusteltu tieteen nk. *metodisella ateismilla*. Se kiteytyy ranskalaisen fyysikkomatematiikan, *Pierre Laplacen* (1749–1827) toteamukseen: "*En tarvitse sitä hypoteesia*". Tämän lausahduksen on ateismi ottanut kiitollisena aseeseen uskotellen, että sen mukaan tiedemies ei voisi uskoa Jumalaan. Kuitenkin se sanoo vain, ettei Jumala ole tieteellinen selitys. Mitä sitten ovat tieteelliset selitykset?

Metodisen ateismin toi tieteeseen *Isaac Newton* (1642–1727), tunnustava kristitty, joka tutki luontoa Jumalan kunniaksi. Hänen teoriansa mukainen maailmankuva oli vallankumouksellinen. Se oli ensimmäinen "tieteellisesti hallittu" maailmankuva. Siinä tiede pysyttäytyy sellaisessa selitysperstustassa, jota sen on mahdollista tutkia. Tämä merkitsee, että tiede rajoittuu tutkimaan luonnon sisäisiä lainalaisuuksia. Selitykset perustuvat erikseen tutkittaviin syyilmiöihin, niiden empiirisesti todennettaviin lakeihin ja lakeihin, jotka yhdistävät ilmiöt havaittaviin syihin. Luoja ei ole luomakunnan sisäinen lainalaisuus eikä mikään empiirisesti tutkittava syyilmiö. **"Jumala on salattu Jumala."**

Luonnontieteellinen ymmärtäminen perustuu siis kokeellisesti todennettaviin lakeihin. Newton toi tieteeseen ilmiöiden nk. deterministisen mallin. JOS havaittavan kohteen alkutila, eli sen kaikkien hiukkasten paikat ja nopeudet ja niiden välisten vuorovaikutusten lait voitaisiin tuntea matemaattisen tarkasti, voitaisiin kohteen menneisyys ja tulevaisuus kaikiksi ajoiksi taakse- ja eteenpäin laskea luonnonlakien matemaattisen esityksen perusteella – taaskin ajatus, jonka ateismin henki otti halukkaasti käyttöön. Siinä vain tarkoituksellisesti unohdetaan ratkaiseva sana "JOS". Luotiin mielikuva maailmasta *kellokoneistona*, joka kerran käynnistettynä jatkaa käyntiään vääjäämättömästi lakiansa mukaan. *Laplacen demoni* on kuviteltu henkiolio, jolla on tuo matemaattisen tarkka JOS-tieto tämän hetken tilanteesta. Sen perusteella se tietää kaiken, mitä on tapahtunut ja tulee tapahtumaan. Tieteen kuviteltiin lähestyvän koko ajan tuota Laplacen demonin tietämystä, ja niin rajoittavan Jumalan toiminnan mahdollisuudet yhä ahtaammalle. Näin ateismi loi käsitteen *aukkojen Jumala*. Uskoteltiin, ja uskotellaan yhä tänään, että näin on tieteen nimissä annettu lopullinen kuoliniskun Jumalalle.

Tuskin mikään voisi olla epätieteellisempää. Tuo tarkoituksella unohdettu JOS vie tuollaiselta ajattelulta kaiken perustan. Laplacen demoni kompastuu ja kaatuu omaan mahdottomuuteensa. *Mitattavuuden rajat*, jotka konkretisoituvat *Heisenbergin epätarkkuusperiaatteessa*, merkitsevät, että kuvitelma matemaattisen tarakoista lähtötiedoista on mieletön. Ja *kaaosteorian perustulokset osoittavat*, että tästä syystä syy-yhteydet, jotka perustuvat tarkimpaan mahdolliseen tietoon, katkeavat sekunnin murto-osassa. Tämä on kaaosteorian kuuluisan perhosensiipiesimerkin merkitys. Siiven heilahduksella Australiassa ei ole eikä voi olla mitään syy-yhteyttä hurrikaaniin Amerikassa. Tämä merkitsee, että Jumalan mahdollisuudet ohjata maailmaa luonnonlakien puitteissa ovat rajattomat ilman, että meillä olisi mitään, tarkimpaankaan tieteelliseen tutkimukseen perustuvaa mahdollisuutta huomata sitä.

Valaisen tätä käsitystäni matemaattisella rinnastuksella. Tieteellinen tieto on rationaalista, järkipäristä. Sitä voisivat vastata rationaaliluvut, siis kokonais- ja murtoluvut. Jos esitämme lukuja suoran pisteillä, jokaisella äärellisellä suoran osalla, on ää-

retön määrä pisteitä. Janan pituus kertoo näiden muodostaman joukon mitan. Koko suoran mitta on ääretön. Mutta kuinka suuri on rationaalilukuja edustavien pisteiden yhteinen mitta, jos ne voitaisiin koota yhteen peräkkäin? *Se on nolla!* Jos kaikki periaatteessa mahdollinen tieteellinen tieto vastaa kaikkia rationaalilukuja, senkin mitta on nolla Jumalan todellisuudessa, jota vastaa suoran äärettömyys. Kunkin hetkinen tieteellinen tieto vastaa tässä rinnastuksessa rationaalisten pisteiden äärellistä osajoukkoa, joka tietenkin sekä laajenee että tihentyy tieteen edistyessä, mutta ei koskaan voi saavuttaa edes rationaalilukujen äärettömyyttä, jonka senkin mitta on nolla. Tässä kohdassa tekee mieleni siteerata psalmin 2 jaetta 4: **"Hän joka hallitsee taivaassa, nauraa, Herra pilkkaa heitä."**

Kuitenkin tiede on luonut meille ja luo jatkuvasti hämmästyttäviä mielikuvia luonnosta, aineen ja koko maailmankaikkeuden rakenteesta ja elävän luonnon toiminoista. Paljon siinä on sellaista, jota voimme pitää oikeutettuna ja hyvin perusteltuna totena. Voimme vain ihmetellä niiden kautta avautuvaa, kaiken käsityskykymme ylittävää Jumalan suuruutta. Jumala avaa meille tieteen kautta näkymiä oman kaikkivaltiutensa rajattomuuteen. Tästäkö, ymmärryksemme riittämättömyydestä, rakennamme esteen uskolle? Kuka meille silloin kuiskaa tieteen valepuvussa: **"Tämän kaiken minä annan Sinulle, jos kumarrat minua!"** ?

Mitä siis olemme saamassa tämän lupauksen mukaan? Meidän omiin todellisiin kysymyksiimme tiede ei pysty vastaamaan. Objektiivisuuden, luotettavuuden, vaatimus asettaa totuuden etsinnälle niin ankarat rajat, että tieteen on muotoiltava kaikki kysymykset uudelleen omiksi kysymyksikseen, sellaisiksi, että sen on mahdollista niihin vastata. Samalla se riisuu meidän kysymyksiltämme niiden ydinmerkityksen. Tiede vastaa vain omiin kysymyksiinsä. Ei sillä ole vastauksia niihin kysymyksiin, jotka ovat meille olemassaolon, elämän ja kuoleman kysymyksiä. Mutta Jeesuksella on **"iankaikkisen elämän sanat"**.

Vielä lopuksi kysymys: Miksi aina keskustellaan vain Jumalan olemassaolosta, **"Riivaajatkin sen uskovat - ja vapisevat"**. Uskomme pääasia on Jeesus Kristus. Se on meidän uskomme merkitys, jonka mukana kaikki seisoo tai kaatuu. **"Jos olemme panneet toivomme Kristukseen ainoastaan tämän elämän ajaksi, olemme kaikkia ihmisiä surkuteltavimmat."** Mutta meidän toivomme on siinä että Jeesus on meidät vapauttanut synnin ja kuoleman vallasta.

Kun saamme tieteen kautta uutta tietoa luomakunnan ihmeistä, voimme turvallisin mielin kirjoittaa jokaisen uuden tutkimustuloksen reunaan kirjaimet **SDG**, jotka Bach merkitsi sävellystensä käsikirjoitukseen: *Soli Deo Gloria*.